

Årsrapporten
på webben
uka.se/arsrapport

INTERNATIONELL STUDENTMOBILITET

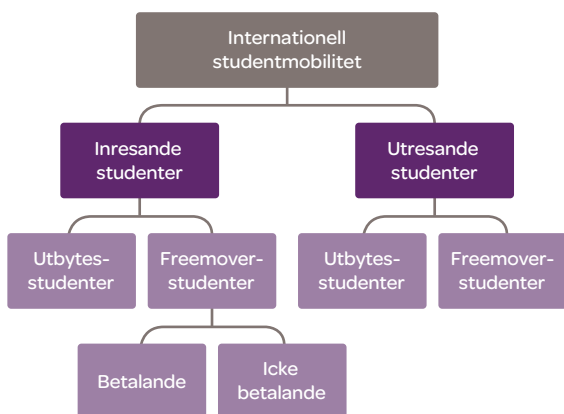
Svenska lärosäten påverkas allt mer av en ökad internationalisering. En form av internationalisering av högre utbildning är studentutbyten mellan svenska och utländska lärosäten. Läsåret 2017/18 var det fler studenter som ville komma till Sverige och antalet nya inresande studenter ökade. Däremot minskade det totala antalet utresande studenter.

INTERNATIONELL STUDENTMOBILITET omfattar studenter som genomför hela eller del av sin utbildning utomlands. I Sverige omfattar studentmobilitet grupperna inresande och utresande studenter. Båda dessa grupper delas även in i utbytes- respektive freemover-studenter. Utbytesstudenterna studerar, som en del i sin utbildning i hemlandet, oftast fristående kurser inom ramen för ett utbytesprogram. Freemover-studenterna deltar inte i ett utbytesprogram utan ordnar sina studier själva och de studerar ofta på ett helt utbildningsprogram (se figur 48 och faktarutan *Inresande och utresande studenter*).

Detta kapitel omfattar studentmobilitet på grundnivå och avancerad nivå medan mobilitet på forskarnivå berörs i kapitlet *Utbildning på forskarnivå*.

I kapitlets första del beskrivs utvecklingen av det totala antalet inresande och utresande studenter mellan läsåren 2007/08 och 2017/18. Därefter redovisas uppgifter från höstterminen 2018 som är den senaste tillgängliga statistiken inom området. Dessa är övergripande uppgifter om nya inresande studenter som läste på ett svenskt lärosäte för första gången höstterminen 2018. I den tredje delen redovisas mer detaljerade uppgifter om nya inresande studenter; då används läsårsuppgifter och de senaste gäller läsåret 2017/18. I den fjärde delen redovisas inte enbart de nya inresande utan samtliga inresande studenter. I den sista delen behandlas utresande studenter. Även i de båda sistnämnda delarna används läsårsuppgifter där de senaste omfattar läsåret 2017/18.

Figur 48. Olika grupper av internationellt mobila studenter sett ur ett svenskt perspektiv.

INRESANDE OCH UTRESANDE STUDENTER

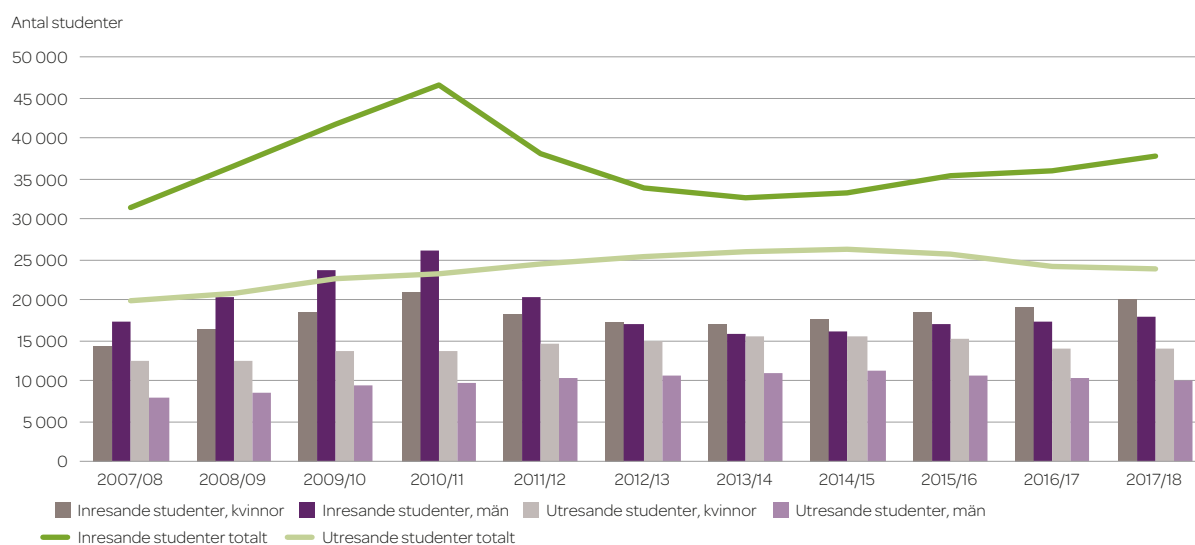
Gruppen inresande studenter består dels av utbytesstudenter som deltar i ett utbytesprogram vid svenska universitet och högskolor, dels av studenter från andra länder som anordnar sina studier i Sverige på egen hand, så kallade freemover-studenter. Med freemover-studenter avses personer som beviljats uppehållstillstånd för studier, utrikes födda som invandrade mindre än sex månader före studiestarten och övriga personer som inte har svenskt personnummer i högskolornas studieadministrativa system. Inresande freemover-studenter som kommer från länder utanför EU/EES och Schweiz betalar anmälnings- och studieavgifter för sina studier i Sverige och därför kan freemover-studenter även delas in i betalande och icke-betalande studenter.

Gruppen utresande studenter består av utbytesstudenter och freemover-studenter. Utbytesstudenter deltar i ett utbytesprogram som anordnas av svenska och utländska universitet och högskolor. Freemover-studenter är de studenter som har haft studiemedel från Centrala studiestödsnämnden (CSN) för studier utomlands och som anordnat sina studier på egen hand.

Skillnaden mellan antalet inresande och utresande studenter fortsätter att öka

Sedan läsåret 2007/08 har antalet inresande studenter till Sverige varit större än antalet utresande studenter (se figur 49). Skillnaden var som störst läsåret 2010/11 innan studieavgifter infördes för vissa inresande studenter, varefter skillnaden minskade betydligt på grund av det minskade antalet inresande studenter. Minskningen av antalet inresande studenter fortsatte i flera år efter studieavgifternas införande, men läsåret 2014/15 vände trenden och antalet inresande studenter har sedan dess ökat för varje läsår. Ungefär samtidigt vände trenden av ett ökande antal utresande studenter som pågick mellan läsåren 2007/08 och 2014/15, och antalet utresande studenterna har i stället minskat varje år sedan läsåret 2015/16. Detta innebär att skillnaden mellan in- och utresande studenter i Sverige har blivit allt större. Lsåret 2017/18 var det totala antalet inresande studenter 37 830 och antalet utresande studenter 23 770, en skillnad på 14 060 studenter. Mellan läsåren 2007/08 och 2011/12 var det fler män

Figur 49. Antal inresande respektive utresande studenter, totalt och uppdelat på kön, läsåren 2007/08–2017/18.

än kvinnor bland de inresande studenterna, men läsåren därefter har kvinnorna varit fler än männen. Könsfördelningen bland de utresande studenterna har däremot varit ungefär densamma sedan läsåret 2007/08, med omkring 60 procent kvinnor och 40 procent män varje läsår.

Något färre nya inresande studenter höstterminen 2018

I detta avsnitt redovisas den senaste tillgängliga övergripande statistiken över nya inresande studenter, det vill säga inresande studenter som för första gången studerade i Sverige. Höstterminen 2018 var det totala antalet nya inresande studenter 18 080, vilket var en liten minskning med 60 studenter jämfört med höstterminen 2017. Det var dock skillnad mellan grupperna utbytes- respektive freemover-studenter. Antalet nya inresande utbytesstudenter minskade med 4 procent från 8 580 till 8 200 studenter medan antalet freemover-studenter ökade med 3 procent från 9 560 till 9 880 studenter.

Jämfört med höstterminen 2017 minskade antalet nya inresande studenter som kom från EU/EES-området och Schweiz med 520 studenter, vilket är en minskning med 6 procent. Minskningen gällde både utbytes- och free-

mover-studenter. Antalet studenter som kom från länder utanför EU/EES ökade däremot med 4 procent till 6 850 studenter. I den gruppen minskade emellertid antalet utbytesstudenter med 3 procent till 2 390 medan antalet freemover-studenter ökade med 9 procent till 4 460. Även antalet freemover-studenter som betalade studieavgifter ökade med 5 procent till 3 600, en ökning med 170 studenter.

Värt att notera är att det finns en grupp nya inresande studenter där uppgifter om ursprungsland saknas, se faktarutan *Landuppgifter saknas*. Denna grupp ökade höstterminen 2018 till 3 150, en ökning med 190 studenter jämfört med höstterminen innan.

Se fler uppgifter om nya inresande studenter i tabell 20.

LANDUPPGIFTER SAKNAS

Det saknas landuppgifter för en andel av gruppen inresande freemover-studenter. Studenter från övriga Norden behöver inte uppehållstillstånd för att bosätta sig i Sverige och det är troligt att många studenter från EU/EES och Schweiz inte heller ansöker om uppehållstillstånd då de inte behöver tillståndet för kortare vistelse i landet. Detta innebär att antalet freemover-studenter från EU/EES och Schweiz antagligen är underskattat, eftersom det troliga är att en stor andel av studenterna från dessa länder redovisas med okänt ursprungsland. Dessutom behöver inte freemover-studenter som enbart studerar på distans uppge land.

Tabell 20. Antal nya inresande studenter som tidigare inte hade studerat i Sverige, fördelat på ursprungsområde och studentkategori höstterminen 2017 och höstterminen 2018, totalt och uppdelat på kön, samt förändringen mellan höstterminen 2017 och 2018 i antal och procentuellt. Antalen är avrundade till närmaste tiotal.

Ursprungsområde	Studentkategori	Antal ht 17	Andel kvinnor/män ht 17 (%)	Antal ht 18	Andel kvinnor/män ht 18 (%)	Förändring i antal ht 17-ht 18	Förändring ht 17-ht 18 (%)
Samtliga	Freemover	9 560	49/51	9 880	48/52	320	3
	Utbyte	8 580	53/47	8 200	55/45	-380	-4
	Summa	18 140	51/49	18 080	52/48	-60	0
EU/EES och Schweiz	Freemover	2 490	55/45	2 270	56/44	-220	-9
	Utbyte	6 120	52/48	5 820	54/46	-300	-5
	Summa	8 610	53/47	8 090	55/45	-520	-6
Ej EU/EES och Schweiz (tredjelands-studenter)	Freemover	4 110	42/58	4 460	40/60	350	9
	varav betalande	3 430	40/60	3 600	38/62	170	5
	Utbyte	2 460	58/42	2 390	59/41	-70	-3
	Summa	6 570	48/52	6 850	47/53	280	4
Okänt land*	Freemover	2 960	54/46	3 150	55/45	190	6
	varav betalande	260	50/50	340	51/49	80	31

* För vissa freemover-studenter saknas uppgift om land.

Nya inresande studenter läsåret 2017/18

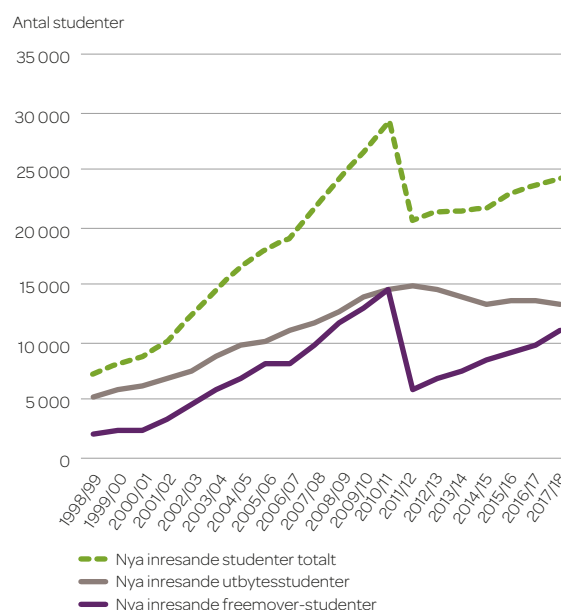
I detta avsnitt undersöks mer i detalj gruppen nya inresande studenter och för detta använder vi läsårsuppgifter, varav de senaste är för läsåret 2017/18. Då var det totala antalet nya inresande 24 180, vilket var en ökning med 660 studenter eller 3 procent jämfört med läsåret innan. Antalet nya inresande utbytesstudenter minskade dock med 3 procent från 13 710 läsåret 2016/17 till 13 240 läsåret 2017/18. Antalet freemover-studenter ökade relativt mycket under samma period, från 9 810 till 10 940 studenter, vilket motsvarar 12 procent. Av de nya inresande freemover-studenterna läsåret 2017/18 betalade 4 180 studenter studieavgifter (38 procent), vilket var 750 fler jämfört med föregående läsår.

Under de senaste 20 läsåren har antalet nya inresande utbytesstudenter alltid varit större än antalet nya inresande freemover-studenter, men läsåret 2010/11 var antalen ungefär lika stora. Läsåret därefter, då studieavgifter hade införts i Sverige, minskade antalet freemover-studenter kraftigt men har sedan successivt ökat. Detta samtidigt som antalet utbytesstudenter har

minskat och skillnaden mellan dessa två studentkategorier har blivit allt mindre (se figur 50).

Av de 24 180 nya inresande studenterna läsåret 2017/18 var 12 810 kvinnor (53 procent) och 11 370 män (47 procent) och det var samma

Figur 50. Antal nya inresande studenter läsåren 1998/99–2017/18, totalt samt uppdelat på utbytesstudenter och freemover-studenter.

fördelning som läsåret innan. Liksom tidigare läsårs såg könsfördelningen olika ut bland utbytesstudenterna och freemover-studenterna. Andelen kvinnor och män bland nya utbytesstudenter var 56 respektive 44 procent och bland freemover-studenterna var det ungefär lika många kvinnor som män. I gruppen betalande freemover-studenter var andelen kvinnor 40 procent och andelen män 60 procent.

Fortfarande flest nya inresande från Tyskland och Frankrike

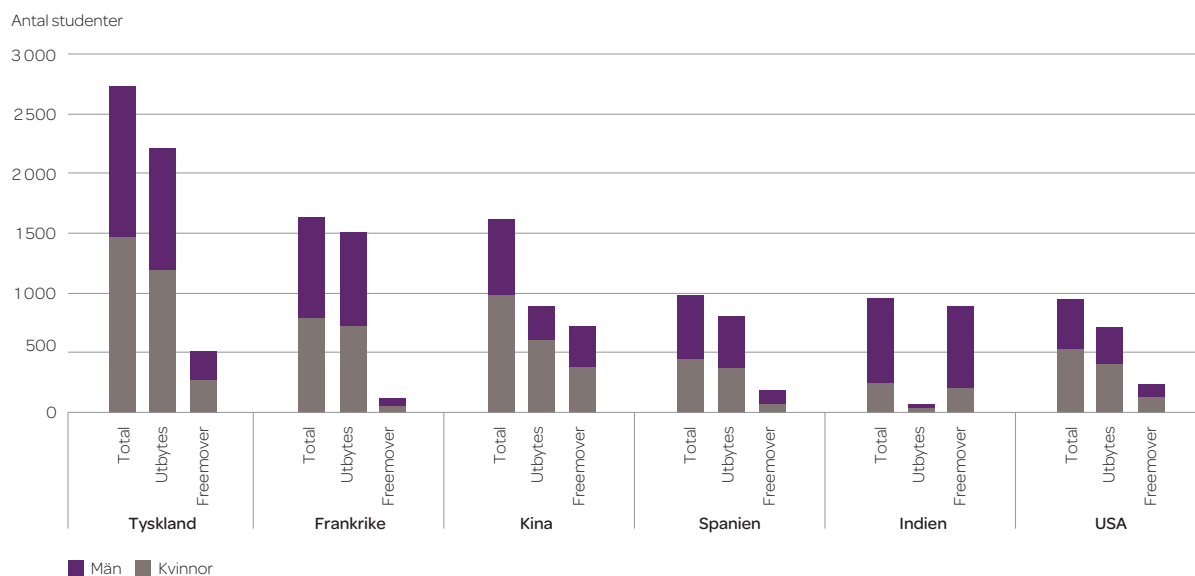
Av de 24 180 nya inresande studenterna läsåret 2017/18 kom 11 360 från länder inom EU/EES och 8 920 från länder utanför EU/EES. Från EU/EES-länder var det en minskning med 450 studenter och från länder utanför EU/EES var det en ökning med 700 studenter jämfört med läsåret innan. Som tidigare nämnts saknas dock landuppgifter för vissa studenter. Antalet nya inresande studenter för vilka landuppgifter saknades var 3 890 läsåret 2017/18, vilket är en ökning med 400 studenter jämfört med läsåret innan. Antalet nya inresande studenter från länder inom EU/EES är troligen underskattat eftersom en stor del av studentgruppen för vilka landuppgifter saknas beräknas vara just studenter från dessa länder.

Flest nya inresande läsåret 2017/18 kom från Tyskland (2 730), Frankrike (1 630) och Kina (1 610). Det var samma tre länder som föregående läsårs och bland dessa länder har antalet studenter från Kina ökat mest de senaste läsåren. När det gäller nya inresande utbytesstudenter kom flest från samma ovan angivna tre länder, Tyskland (2 220), Frankrike (1 510) och Kina (890), men för freemover-studenterna var det flest nya inresande från Indien (890), Kina (720) och Tyskland (550). Antalet nya inresande freemoverstudenter från Indien har ökat med 175 procent och antalet från Kina har ökat med 77 procent sedan läsåret 2013/14. Något som dock skiljer dessa två länder åt är att antalet utbytesstudenter från Indien har varit relativt lågt och läsåret 2017/18 minskade antalet ytterligare. Se figur 51 där de sex länder som flest av Sveriges nya inresande studenter kom ifrån redovisas.

Tio lärosäten hade minst 1 000 nya inresande

Låsåret 2017/18 var det tio lärosäten som hade fler än 1 000 nya inresande studenter och flest hade Lunds universitet, 3 270, följt av Uppsala universitet, 2 320 och Kungl. Tekniska högskolan, 2 240. Bland både utbytes- och freemover-studenterna var oftast kvinnorna i majoritet.

Figur 51. Antal inresande studenter från de sex länder som flest nya inresande studenter kom ifrån läsåret 2017/18, totalt och uppdelat på utbytes- och freemover-studenter samt kön.

Andelen nya inresande studenter av det totala antalet nybörjare var hög vid flera lärosäten. Högst var andelen vid Kungl. Tekniska högskolan, 55 procent, och vid Stiftelsen Högskolan i Jönköping och Chalmers tekniska högskola var andelen 42 procent. Det är viktigt att notera att inresande studenter oftast studerar en kortare period i Sverige och de utgör därmed en betydligt lägre andel av det totala antalet registrerade studenter. Måttet andelen nya inresande av det totala antalet nybörjare kan dock användas för jämförelser mellan lärosäten. Se tabell 25 i slutet av detta kapitel för fler uppgifter om de nya inresande studenterna uppdelat per lärosäte.

Antalet freemover-studenter som studerade på masterprogram ökade

Till skillnad från utbytesstudenter, som i stort sett alltid läser fristående kurser under en relativt kort period i Sverige, studerar freemover-studenter oftast på utbildningsprogram och är därför i Sverige en längre tid. Läsåret 2017/18 var det totalt 10 940 nya inresande freemover-studenter och av dessa studerade 8 650, eller 79 procent, på ett program. Av dessa studerade 66 procent på ett masterprogram och 15 procent på ett magisterprogram, vilket var en betydande ökning jämfört med läsåret innan då motsvarande andelar var 50 respektive 11 procent.

Könsfördelningen på magister- respektive masternivå är olika. På den förstnämnda är fördelningen ungefär lika medan det på masternivå är betydligt fler män (se tabell 21).

Liksom tidigare läsår var de vanligaste ämnesområdena som de nya inresande freemover-studenterna studerade under 2017/18 samhällsvetenskap, juridik, handel och administration (32 procent), teknik och tillverkning (27 procent), naturvetenskap, matematik och data (15 procent) och humaniora och konst (14 procent).

Totala antalet inresande studenter läsåret 2017/18

Nya inresande studenter är en delmängd av det totala antalet inresande studenter och i detta avsnitt behandlas den senare gruppen. Det totala antalet inresande studenter är alltså samtliga inresande studenter som studerar i Sverige, oavsett om de har gjort det i en termin eller flera år.

Det totala antalet inresande studenter läsåret 2017/18 var 37 830 och det var 1 940 fler än läsåret innan – en ökning med 5 procent. Andelen kvinnor var 53 procent, samma andel som föregående läsår. Antalet utbytesstudenter var 13 560 och antalet freemover-studenter var 24 330. Observera att en student kan vara både utbytes- och freemover-student under ett och samma läsår, och därför är ofta det totala

Tabell 21. Antal och andel nya inresande freemover-studenter läsåren 2016/17 och 2017/18 fördelat på om studierna genomfördes på fristående kurser eller program/typ av program samt fördelat efter kön. Antalen är avrundade till närmaste tiotal.

	Läsåret 2016/17						Läsåret 2017/18					
	Totalt		Kvinnor		Män		Totalt		Kvinnor		Män	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Totalt	9 840	100	4 840	100	5 000	100	10 940	100	5 440	100	5 500	100
Kurs	2 100	21	1 200	25	890	18	2 270	21	1 330	24	940	17
Program	7 740	79	3 640	75	4 100	82	8 670	79	4 120	76	4 560	83
Högskoleexamen	20	0	10	0	10	0	30	0	10	0	20	0
Kandidatexamen	840	9	470	10	370	7	920	11	510	12	400	9
Magisterexamen	1 120	11	570	12	550	11	1 310	15	680	16	630	14
Masterexamen	4 910	50	2 090	43	2 820	56	5 730	66	2 550	62	3 180	70
Konstnärlig examen	200	2	140	3	60	1	190	2	120	3	70	2
Yrkesexamen	630	6	350	7	280	6	470	5	230	6	230	5
Övriga program	30	0	10	0	20	0	40	0	20	0	20	0

antalet studenter inte detsamma som summan av antalet utbytes- och freemover-studenter. Jämfört med föregående läsår minskade antalet utbytesstudenter med 380, vilket motsvarar en minskning på 3 procent samtidigt som antalet freemover-studenter ökade med 2 330, vilket motsvarar en ökning på 11 procent. Andelen kvinnor bland utbytesstudenterna var 56 procent och bland freemover-studenterna 52 procent. Det var i stort sett samma andelar som föregående läsår.

För information om vilka geografiska områden de inresande studenterna kom ifrån och de vanligaste länderna, se tabell på UKÄ:s webbplats, uka.se/arsrapport.

Antalet betalande freemover-studenter fortsätter öka

Det totala antalet freemover-studenter som betalade studieavgifter ökade läsåret 2017/18 jämfört med läsåret 2016/17 till 7 030 personer, en ökning med 1 370 personer eller 24 procent. De lärosäten som hade flest betalande freemover-studenter var Kungl. Tekniska högskolan (1 030), Lunds universitet (880), Linnéuniversitetet (670), Chalmers tekniska högskola (650) och Uppsala universitet (620). Det har varit dessa lärosäten som de senaste läsåren haft flest betalande och på samtliga ökade antalet betalande freemover-studenter jämfört med läsåret 2016/17.

Studenter som betalar studieavgift kan finansiera den med stipendier, antingen från sina hemländer eller från Sverige (se faktarutan *Stipendier och studieavgifter*). För att få vetskap om hur många studenter som har någon form av stipendium för att täcka hela eller delar av studieavgifterna får UKÄ årligen uppgifter direkt från lärosätena, och de senaste uppgifterna gäller höstterminen 2018. Den höstterminen var det 1 700 studenter (23 procent) av de betalande som hade ett svenskt stipendium som helt eller delvist täckte studieavgiften och av dessa hade 1 040 eller 14 procent ett stipendium som täckte hela avgiften. Omfattningen av hur många studenter som hade stipendier från sina hemländer saknas då de svenska lärosätena inte administrerar sådan stipendier.

I tabell 25 i slutet av detta kapitel finns mer information om betalande studenter och stipendier per lärosäte.

STIPENDIER OCH STUDIEAVGIFTER

Det finns två statliga stipendieprogram för studier på grundnivå och avancerad nivå. Det första programmet syftar till att främja lärosätenas internationalisering genom att underlätta rekrytering av särskilt kvalificerade studenter från länder utanför EU/EES och Schweiz. Universitets- och högskolerådet (UHR) administrerar programmet och fördelar medel till sökande lärosäten, som själva beslutar om stipendiernas användning och om de ska täcka hela eller del av studieavgiften.

Det andra programmet består av två delar och administreras av Svenska institutet (SI). En del av stipendierna riktas mot studenter från länder med vilka Sverige har ett långsiktigt utvecklingssamarbete, och övriga riktas mot studenter från länder som klassas som låg- eller medelinkomstländer enligt Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD:s) biståndskommitté (OECD/DAC). Regeringens målsättning med programmet är att bidra till kvalificerad kompetensförsörjning i utvecklingsländer. Stipendierna täcker hela studieavgiften och dessutom studenternas levnadsomkostnader.

Vid sidan om de statliga stipendieprogrammen har flera lärosäten skapat egna stipendier för betalande studenter, antingen med egna medel eller i samarbete med andra finansörer.

Fler inresande freemover-studenter tog examen

Antalet inresande studenter som tog examen i Sverige var 6 060 läsåret 2017/18 och 86 procent av dessa tog examen på avancerad nivå. Av det totala antalet examinerade var 270 utbytesstudenter, vilket var ungefär lika många som läsåret innan.

Fortsättningsvis i detta avsnitt behandlas enbart gruppen freemover-studenter. I denna grupp var det 5 790 studenter som tog examen läsåret 2017/18 och könsfördelningen var i stort sett lika. Jämfört med läsåret innan ökade antalet examinerade med 380, eller 7 procent.

Av de 5 790 examinerade freemover-studenterna kom 38 procent från EU/EES och Schweiz och 24 procent från Asien. För 28 procent av de examinerade saknades landuppgifter (se faktarutan *Landuppgifter saknas*). Bland enskilda länder var det flest examinerade från Kina och Tyskland (vardera 480), Indien (380) och Finland (370).

Det var 52 procent av de betalande freemover-studenterna som påbörjade ett masterprogram läsåret 2015/16 som till och med vårterminen 2018 hade tagit ut en masterexamen. I motsvarande grupp freemover-studenter som inte

INRESANDE STUDENTER SOM STANNAR I SVERIGE OCH ARBETAR EFTER STUDIERNAS

Tillväxtnanalys har i en PM (*Svenska lärosäten som verktyg för att attrahera utländsk högkvalificerad arbetskraft*, PM 2018:11) bland annat analyserat i hur stor utsträckning inresande studenter på grundnivå och avancerad nivå stannar kvar och arbetar i Sverige efter avslutade studier. Analysen omfattar två grupper av inresande studenter: de som avslutade sina studier i Sverige 2010, och de som påbörjade en utbildning senast 2011 (då studieavgifter infördes för vissa inresande studenter) och avslutade studierna 2013. De inresande studenter som ingick i analysen var till större delen freemover-studenter.

Bland de som avslutade sina studier 2010 var det 21 procent som förvärsarbetade i Sverige två år senare, men vid nästa mätillfälle fem år senare hade andelen sjunkit med en procentenhet. I gruppen som avslutade sina studier 2013 var det 20 procent som arbetade i Sverige 2015.

Det faktiska antalet inresande studenter som avslutade studierna 2013 och var kvar i Sverige två år senare, var nästan hälften så stort (460 personer) som antalet bland de som avslutade studierna 2010 (1 100 personer). Detta är en följd av att betydligt färre personer kom hit för att studera efter studieavgifternas införande 2011 jämfört med tidigare år.

Av de som avslutade sina studier 2013 och arbetade i Sverige två år senare hade 19 procent studerat vid Kungliga Tekniska högskolan, 12 procent vid Chalmers tekniska högskola och 11 procent vid Lunds universitet. Avseende branscher arbetade 21 procent med verksamhet inom juridik, ekonomi och vetenskap, 15 procent inom informations- och kommunikationsverksamhet och 14 procent inom tillverkning. Sammantaget hade 73 procent kvalificerade yrken, alltså chefsyrken eller yrken som kräver högskoleutbildning.

betalade studieavgifter hade 59 procent tagit ut en masterexamen. I jämförelse med några läsår bakåt var det en lägre andel betalande som tog examen inom en viss tidsperiod. Andelen för både betalande och inte betalande har de senaste läsåren varit omkring 60 procent.

Utresande studenter

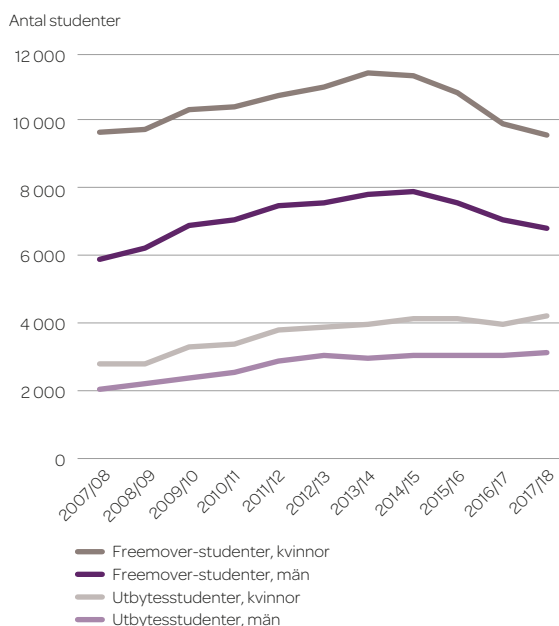
Detta avsnitt handlar om svenska studenter som reser utomlands för att studera.

Läsåret 2017/18 var det totalt 23 770 utresande studenter och av dessa var 69 procent freemover-studenter och 31 procent utbytesstudenter. Tidigare redovisades även antalet språkkursstudenter som fått studiemedel från Centrala studiestödsnämnden (CSN) bland utresande studenter, men dessa ingår inte längre i statistiken eftersom CSN har klassificerat om merparten av språkkurserna från eftergymnasial nivå till gymnasial nivå. Det totala antalet utresande studenter per läsår har även justerats bakåt i tiden för detta.

Liksom tidigare läsår var det fler kvinnor än män bland de utresande studenterna läsåret 2017/18. Kvinnor utgjorde 58 procent och män 42 procent, samma fördelning som föregående läsår. Könsfördelningen var något jämnare bland de 7 420 utbytesstudenterna än bland de 16 410 freemover-studenterna. Observera att en individ kan vara både utbytes- och freemover-studenter under ett och samma läsår.

Läsåret 2017/18 minskade det totala antalet utresande studenter med 280 personer eller 1 procent jämfört med föregående läsår. Därmed minskade antalet utresande studenter för tredje läsåret i rad efter att tidigare ha ökat sedan 2007/08. Minskningen utgjordes helt av utresande freemover-studenter, som minskade med 3 procent jämfört med läsåret innan, medan antalet utresande utbytesstudenter ökade med 4 procent. Antalet utresande

Figur 52. Antal utresande studenter, fördelat på studentkategori och kön, läsåren 2007/08–2017/18.

freemover-studenter har minskat sedan läsåret 2015/16 efter att innan dess ha ökat varje läsår sedan 2007/08 (se figur 52). Antalet utresande utbytesstudenter har däremot ökat i stort sett varje läsår under den senaste tioårsperioden, vilket innebär en total ökning med 53 procent sedan läsåret 2007/08.

Färre utresande studenter till de övriga nordiska länderna

Majoriteten av de utresande studenterna valde liksom tidigare läsår att studera i något europeiskt land. Däremot minskade det totala antalet

utresande studenter från Sverige till övriga Norden. De vanligaste studiedestinationerna inom Europa var Storbritannien, Polen och Danmark. Det enskilt största mottagarlandet i världen var dock USA, som tog emot 18 procent av alla svenska utresande studenter, men antalet utresande dit minskade läsåret 2017/18 för tredje läsåret i rad. Det största mottagarlandet utanför Europa och Nordamerika var Australien, dit antalet utresande studenter ökade något jämfört med föregående läsår. Det totala antalet utresande studenter från Sverige minskade till de flesta andra geografiska områden, som visas i tabell 22.

Tabell 22. Antal utresande studenter per geografiskt område läsåret 2017/18, de största mottagarländerna samt förändringar jämfört med föregående läsår. Antalen är avrundade till närmaste tiotal.

Geografiskt område/land	Samtliga utlands-studerande 2017/18	Förändring från 2016/17 (%)	varav utbytes-studenter	Förändring från 2016/17 (%)	varav freemover-studenter	Förändring från 2016/17 (%)
Samtliga områden	23 770	-1	7 420	4	16 410	-3
Norden utom Sverige	2 290	-3	330	7	1 960	-4
Danmark	1 210	-3	100	-12	1 120	-2
Norge	790	-5	130	35	660	-10
EU28 utom Norden	11 440	2	3 060	2	8 400	2
Frankrike	720	3	470	2	240	5
Italien	490	11	280	10	210	12
Nederländerna	830	11	390	8	440	13
Polen	1 400	1	30	-20	1 370	2
Spanien	770	11	370	8	400	14
Storbritannien och Nordirland	4 090	-2	590	-7	3 500	-1
Tyskland	780	1	330	0	450	1
Lettland	420	7	10	67	410	7
Europa utom EU28 och Norden	550	2	210	0	340	2
Afrika	220	-10	90	-12	120	-8
Nordamerika	5 030	-7	1 290	8	3 760	-11
Kanada	630	8	450	10	180	6
USA	4 230	-10	700	4	3 540	-12
Sydamerika	290	-4	160	12	130	-20
Asien	2 360	-1	1 690	5	680	-14
Kina	570	4	500	9	70	-26
Singapore	430	1	410	3	20	-31
Oceanien	1 790	0	610	5	1 180	-2
Australien	1 660	1	550	7	1 110	-2

Antalet utresande utbytesstudenter ökade på många lärosäten

Här beskrivs de utresande studenter som studerade inom ramen för ett utbytesprogram. Antalet utresande utbytesstudenter ökade läsåret 2017/18 på drygt hälften av lärosätena jämfört med föregående läsår. Fortfarande var flest utresande utbytesstudenter registrerade vid Lunds universitet, Uppsala universitet och Stockholms universitet. Det totala antalet utresande utbytesstudenter utgjorde 2 procent av samtliga studenter, exklusive inresande studenter, och andelen har varit oförändrad under de senaste läsåren. Högst andel utresande utbytesstudenter av samtliga studenter vid lärosätet hade Handelshögskolan i Stockholm (se tabell 23). För mer information om antalet utresande utbytesstudenter per lärosäte, se tabell på UKÄ:s webbplats, uka.se/arsrapport.

Vanligt att utresande freemover-studenter läste företagsekonomi, handel och administration

Nu redogörs för utresande freemover-studenter, alltså de som fått studiemedel för studier utomlands och som inte studerat inom ramen för ett utbytesprogram.

Jämfört med föregående läsår minskade antalet utresande freemover-studenter på de flesta studieinriktningar. Antalet studenter ökade dock på inriktningarna pedagogik och lärarutbildning, naturvetenskap, teknik och data samt tjänster.

Den vanligaste studieinriktningen för utresande freemover-studenter var samhällsvetenskap, juridik, handel och administration, följt av humaniora och konst och därefter hälso- och sjukvård samt social omsorg (se figur 53). Sammantaget studerade mer än två tredjedelar av alla utresande freemover-studenter på någon av dessa inriktningar. På en mer detaljerad ämnesnivå var den vanligaste inriktningen företagsekonomi, handel och administration, följt av hälso- och sjukvård och därefter konst och media.

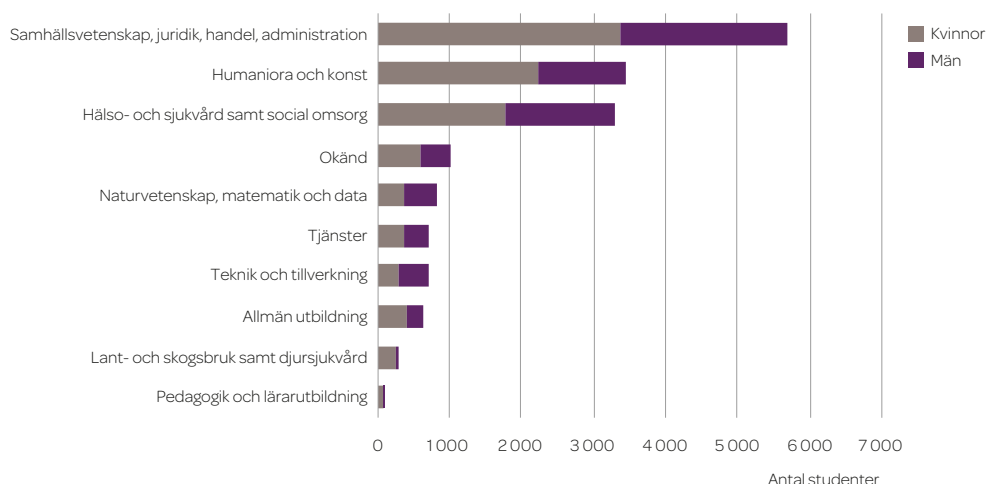
Antalet svenska läkarstudenter utomlands fortsätter att minska

Många utresande freemover-studenter väljer utbildningar utomlands som har förhållandevis högt söktryck i Sverige. Tre exempel på sådana utbildningar är läkarprogrammet, tandläkarprogrammet och veterinärprogrammet. Enligt uppgifter från CSN var det färre studenter

Tabell 23. Antal utresande utbytesstudenter och andel utresande utbytesstudenter av samtliga studenter (exklusive inresande studenter) totalt samt uppdelat på kön, för de lärosäten som hade minst 200 utresande utbytesstudenter läsåret 2017/18. Sorterat efter högst andel av samtliga studenter vid respektive lärosäte. Antalen är avrundade till närmaste tiotal.

Universitet/högskola	Antal utresande utbytesstudenter per lärosäte		Andel utresande utbytesstudenter av samtliga studenter vid respektive lärosäte	
	Totalt	Andel kvinnor/män (%)	Totalt (%)	Kvinnor/Män (%)
Totalt	7 420	57/43	2	2/2
Handelshögskolan i Stockholm	240	42/58	18	17/19
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	540	58/42	6	5/7
Kungl. Tekniska högskolan	600	41/59	5	6/4
Lunds universitet	1140	58/42	4	4/4
Chalmers tekniska högskola	280	40/60	3	4/3
Uppsala universitet	840	60/40	2	2/2
Stockholms universitet	700	66/34	2	2/2
Linköpings universitet	420	58/42	2	2/2
Göteborgs universitet	560	61/39	2	1/2
Linnéuniversitetet	300	61/39	1	1/1
Umeå universitet	300	57/43	1	1/1

Figur 53. Antal utresande freemover-studenter efter studieinriktning läsåret 2017/18.

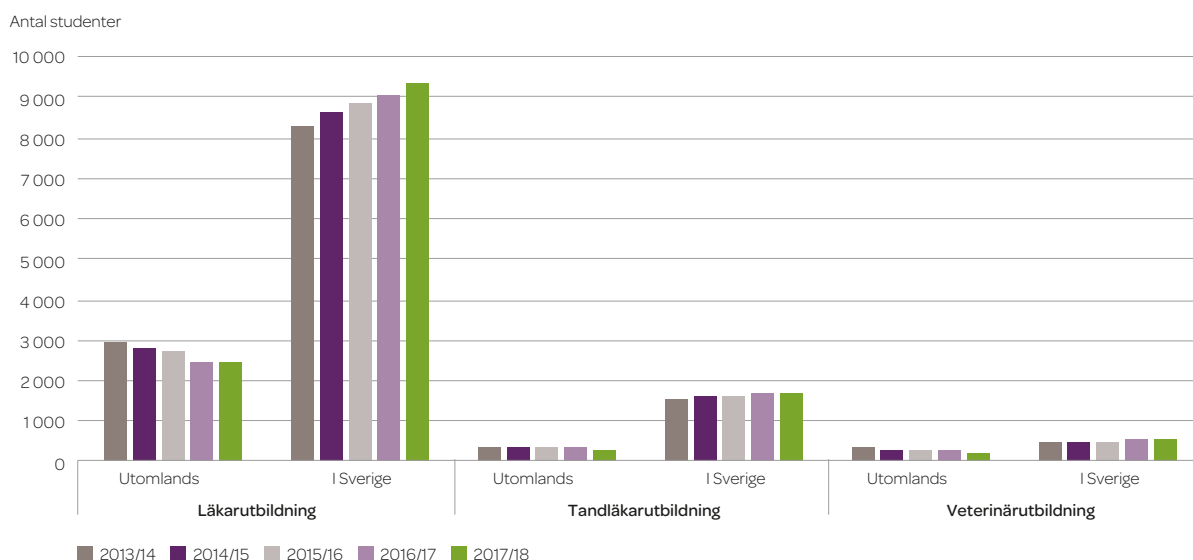

som fick studiemedel för någon av dessa tre utbildningar utomlands läsåret 2017/18 än föregående läsår. Antalet studerande på läkarutbildningar utomlands har minskat under de senaste fem läsåren (se figur 54). Minskningen kan bland annat bero på utbyggnaden av den svenska läkarutbildningen. Totalt studerade 2 480 svenska studenter till läkare utomlands med studiemedel läsåret 2017/18, enligt CSN. Detta kan jämföras med 9 330 läkarstudenter i Sverige samma läsår, och antalet studenter på

den svenska läkarutbildningen har ökat under de senaste fem läsåren. Av de svenska studenter som studerade till läkare utomlands läsåret 2017/18 studerade de flesta i Polen.

Enligt CSN hade 300 studenter studiemedel för studier till tandläkare utomlands läsåret 2017/18. Som jämförelse var det 1 700 som studerade till tandläkare i Sverige. Det var 240 studenter som hade studiemedel för studier till veterinär utomlands det läsåret, jämfört med 540 veterinärstudenter i Sverige samma läsår.

Figur 54. Antal svenska studenter med studiemedel för utlandsstudier på läkarutbildning, tandläkarutbildning och veterinärutbildning samt antal registrerade studenter i Sverige på motsvarande utbildningsprogram, läsåren 2013/14–2017/18.

Minskad andel av de examinerade har studerat utomlands

Nu övergår vi till att beskriva utlandsstudier bland de som examineras i Sverige. EU:s ministerråd beslutade 2011 om målet att till år 2020 ska 20 procent av alla som tar examen på eftergymnasial nivå inom EU-området ha studerat utomlands någon del av sin utbildning. Läsåret 2017/18 tog 59 130 personer examen på grundnivå och avancerad nivå i Sverige. Av dessa hade 14 procent, exklusive inresande studenter, studerat utomlands under någon av de senaste tolv terminerna, vilket är en minskning med 1 procentenhet jämfört med föregående läsår.

Det är stor skillnad på hur många som har studerat utomlands beroende på vilken examen studenterna har tagit (se tabell 24). Bland de examina där det var en hög andel examinerade

med utlandsstudier fanns läsåret 2017/18, liksom föregående läsår, civilekonomexamen (45 procent), masterexamen i samhällsvetenskap, juridik, handel och administration (42 procent) och juristexamen (37 procent). Andelen minskade något jämfört med föregående läsår för civilekonomexamen och juristexamen och var oförändrad för masterexamen i samhällsvetenskap, juridik, handel och administration.

Några examina från stora utbildningsprogram där det var en låg andel examinerade läsåret 2017/18 med utlandsstudier var högskoleingenjörsexamen (8 procent), sjuksköterskeexamen (4 procent) och förskolläraexamen (1 procent). Andelen för högskoleingenjörsexamen minskade jämfört med föregående läsår och var oförändrad för de två sistnämnda examina.

Tabell 24. Antal examinerade och andel (procent) som studerat utomlands under studietiden på ett urval av program läsåret 2017/18 samt motsvarande andel för de som examinerades läsåret 2016/17, uppdelat på kön. Sorterat efter högst andel som studerat utomlands. Antalen är avrundade till närmaste tiotal.

Examen	Antal examinerade		Andel som studerat utomlands 2016/17 (%)		Andel som studerat utomlands 2017/18 (%)	
	Totalt	Andel kvinnor/män (%)	Totalt	Kvinnor/Män	Totalt	Kvinnor/Män
Totalt	59 130	66/34	15	13/17	14	13/17
Civilekonomexamen	940	57/43	48	48/48	45	46/43
Masterexamen samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	1 840	60/40	42	40/45	42	40/44
Juristexamen	1 520	62/38	41	45/34	37	38/36
Civilingenjörsexamen	3 960	33/67	34	38/31	34	43/30
Kandidatexamen naturvetenskap, matematik och data	2 730	43/57	12	15/10	12	16/10
Högskoleingenjörsexamen	2 350	31/69	10	16/8	8	13/6
Sjuksköterskeexamen	4 280	86/14	4	4/4	4	4/3
Förskolläraexamen	2 650	94/6	1	1/0	1	1/0

INTERNATIONALISERINGSUTREDNINGENS SLUTBETÄNKANDE

Regeringen tillsatte 2017 en utredning (U 2017:02) med syfte att öka internationaliseringen av universitet och högskolor. Utredningen lämnade ett delbetänkande i januari 2018 där man bland annat föreslog en nationell strategi för internationalisering av högskolornas utbildning och forskning.

I utredningens slutbetänkande (*Ökad attraktionskraft för kunskapsnationen Sverige*, SOU 2018:78) som lämnades i oktober 2018 ges en mängd olika förslag för att stärka Sverige som kunskapsnation och studie-destination. Ett förslag är att fem myndigheter (däribland UKÄ) bildar en plattform för internationalisering som samordnar nationella frågor kopplade till internationalisering av högre utbildning, forskning och forskningsnära innovation samt bedriver omvärldsbevakning och omvärldsanalys. Utredningen föreslår även en utökad utlandsorganisation för högre utbildning och forskning

samt ökade resurser till marknadsföring och studentrekrytering.

Därutöver föreslås ett flertal åtgärder för att underlätta för inresande studenter från länder utanför EU/EES att studera i Sverige, bland annat hur handläggningstider kan förkortas och hantering av uppehållstillstånd för studier förenklas. Gällande studieavgifter föreslår utredningen bland annat att lärosätena tydligt ska redovisa för sökande och studenter vad som ingår i avgiften och att studieavgiftsförordningen ändras för att precisera vad som gäller vid återbetalning av studieavgifter. Utredningen föreslår även ökade statliga medel till stipendier för inresande studenter. Dessutom rekommenderar utredningen lärosätena att genomföra ett antal åtgärder för att stärka studentinflytandet för inresande studenter samt att utbytesstudenter får förtydligad status som studenter enligt högskolelagen och högskoleförordningen.

Tabell 25. Lärosätesspecifika uppgifter för internationell studentmobilitet.

	Samtliga nya inresande studenter läsåret 2017/18			varav nya inresande utbytesstudenter	
	Antal	Andel kvinnor/män (%)	Andel av nybörjare (%)	Antal	Andel kvinnor/män (%)
Universitet					
Uppsala universitet	2 318	58/42	31	1 254	61/39
Lunds universitet	3 266	57/43	41	1 734	57/43
Göteborgs universitet	1 638	66/34	24	969	67/33
Stockholms universitet	1 923	60/40	25	1 193	62/38
Umeå universitet	1 133	59/41	26	736	64/36
Linköpings universitet	1 563	49/51	32	894	45/55
Karolinska institutet	469	65/35	36	253	66/34
Kungl. Tekniska högskolan	2 235	33/67	55	927	34/66
Chalmers tekniska högskola (enskild)	1 074	30/70	42	573	32/68
Luleå tekniska universitet	514	30/70	22	300	30/70
Handelshögskolan i Stockholm (enskild)	372	45/55	60	206	46/54
Sveriges lantbruksuniversitet	356	59/41	37	200	61/39
Karlstads universitet	334	51/49	14	231	58/42
Linnéuniversitetet	1 216	56/44	26	569	59/41
Örebro universitet	303	61/39	12	240	61/39
Mittuniversitetet	258	53/47	13	213	56/44
Malmö universitet	731	71/29	22	300	72/38
Högskolor					
Blekinge tekniska högskola	254	30/70	26	80	26/74
Försvarshögskolan	10	50/50	8	7	-
Gymnastik- och idrottshögskolan	10	70/30	6	-	-
Högskolan i Borås	254	65/35	14	178	67/33
Högskolan Dalarna	450	60/40	21	260	65/35
Högskolan i Gävle	248	50/50	14	145	55/45
Högskolan i Halmstad	497	45/55	23	226	57/43
Högskolan Kristianstad	244	63/37	15	169	72/28
Högskolan i Skövde	207	52/48	17	131	55/45
Högskolan Väst	245	50/50	13	171	61/39
Mälardalens högskola	296	40/60	13	171	41/59
Stiftelsen Högskolan i Jönköping (enskild)	1 299	50/50	42	640	58/42
Södertörns högskola	196	69/31	10	147	69/31
Konstnärliga högskolor					
Beckmans Designhögskola (enskild)	-	-	-	-	-
Konstfack	58	67/33	43	27	74/26
Kungl. Konsthögskolan	47	60/40	72	11	45/55
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	205	65/35	70	32	53/47
Stockholms konstnärliga högskola	73	60/40	57	17	71/39
Övriga enskilda utbildningsanordnare					
Akademi för Ledarskap och Teologi	-	-	-	-	-
Enskilda Högskolan, Stockholm	5	-	9	-	-
Ericastiftelsen	-	-	-	-	-
Ersta Sköndal Bräcke högskola	5	-	2	5	-
Evidens AB	-	-	-	-	-
Gammelkroppa skogsskola	-	-	-	-	-
Johannelunds teologiska högskola	-	-	-	-	-
Newmaninstitutet	9	67/33	39	-	-
Röda Korsets Högskola	28	61/39	14	24	54/46
Skandinavians akademi för psykoterapiutveckling	-	-	-	-	-
Sophiahemmet Högskola	14	79/21	10	12	75/25
Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut	-	-	-	-	-
Svenska institutet för kognitiv psykoterapi	-	-	-	-	-
Totalt	24 179	53/47	28	13 238	56/44

varav nya inresande freemover-studenter		Betalande studenter höstterminen 2018		varav med stipendium		varav med stipendium för hela studieavgiften	
Antal	Andel kvinnor/män (%)	Antal	Andel kvinnor/män (%)	Antal	Andel kvinnor/män (%)	Antal	Andel kvinnor/män (%)
1064	54/46	833	48/52	203	55/45	203	55/45
1532	57/43	947	56/44	319	58/42	173	59/41
669	66/34	371	55/45	138	54/46	129	57/43
730	58/42	242	56/44	57	60/40	57	60/40
397	51/49	174	51/49	93	51/49	78	50/50
669	54/46	308	25/75	44	39/61	16	50/50
216	64/36	146	62/38	45	60/40	40	63/37
1308	32/68	906	30/70	131	41/59	131	41/59
501	28/72	600	25/75	210	36/64	68	40/60
214	30/70	39	23/77	8	13/87	8	13/87
166	43/57	108	65/35	42	81/19	17	76/24
156	56/44	104	47/53	-	-	-	-
103	35/65	43	26/74	-	-	-	-
647	53/47	568	42/58	82	71/29	37	73/27
63	63/37	45	40/60	14	50/50	14	50/50
45	36/64	19	16/84	-	-	-	-
431	71/29	109	61/39	11	64/36	7	57/43
174	31/69	314	24/76	45	73/27	8	50/50
-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	-
76	59/41	41	41/59	8	50/50	-	-
190	54/46	118	25/75	24	25/75	-	-
103	42/58	79	29/71	21	19/81	6	17/83
271	35/65	260	31/69	15	33/67	-	-
75	41/59	45	31/69	7	57/43	-	-
76	46/54	79	52/48	21	71/29	5	40/60
74	26/74	109	17/83	8	38/62	8	38/62
125	38/62	49	27/73	8	25/75	8	25/75
659	42/58	601	42/58	118	47/53	-	-
49	69/31	31	48/52	5	40/60	5	40/60
-	-	-	-	-	-	-	-
31	61/39	14	71/29	-	-	-	-
36	64/36	-	-	-	-	-	-
173	67/33	-	-	-	-	-	-
56	57/43	5	20/80	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
10941	50/50	7313	41/59	1698	51/49	1043	53/47